

UNIVERSITÀ DELLA CALABRIA
DIPARTIMENTO DI LINGUE E SCIENZE DELL'EDUCAZIONE
LABORATORIO DI ALBANOLOGIA
UNIVERSITETI I KALABRISË
DEPARTAMENTI I GJUHËVET DHE I SHKENCAVET TË EDUKIMIT
LABORATORI I ALBANOLOGJISË

Opere di Francesco Antonio Santori

a cura di

Vincenzo Belmonte

FRANCESCO ANTONIO SANTORI

RROZARË
I
SHËN MËRIS VIRGJËRË
TË
MËRVULIS

Shkruajturë mbë gjuh Arbresh, të mund jëtë kënduarë
ditën e saj, si edhe ndë tjera Krëmtë çë vinjin
prë ndë vit, mbë ndërë të Mbrezores e Ëngjëlve,
cila lipsinë të vij pati me gjindën arbresh
nga Ghreqia ndë Litallë.

Stambarturë prë shërbrë e dhivocjon të Vllau
Ndonit nga Picilia, këllogjarë
nga Rifomatrat e Kallavrës.

KOSENX
1849

1. J. M. J.

Gjegjëm, o Zot, e prë lipsi më ndih,
ngreu e lipsen time pr' afër' e shih.
Dokse past' i Jati edhe i Biri,
dokse e ndër' edhe Shpirti fanmiri,
si qe ndë prasme mote, nani qot; 5
si s' pat priazme, ashtu mos u serpot.

2. KËNDIMEZA

Marī, Jëm e madh harie,
lum mburom i lipsie,
ti na mirr ndë deqe tona
e ng' armiku lefterona.

Dokse tij prë pather qot, 5
çë nga Virgjëra leve, o Zot;
e me tij Jati doksuarë
qoft' e Shëjti Shpirt bekuarë.

U tij, o Shën Mëri,
këtë rrozarë dërgonjë. 10
Ti prite me hajdhi
e të mira mua dërigo.

Se jetërë nëng shërtonjë
ndomos se të ndëles
të shpirti bën të çonjë 15
te Zoti nga ti pres.

3. Mistkostë hareje

I. Tek i pari Mistkos hareje, ture thënë një 'Tata
inë' e dhjet 'Agëzuosh o ti, Marī', oreksionjëmi
porsi shëjtja Virgjërë qe tëfalërë nga Ëngjëlli
Ghabrillë, çë m' i tha se kesh t' barrësonej me
hariste e kesh t' pillij Zotin Krisht.

Tata ĩnĕ ĉĕ ndĕ qĭell rrĭ,
ĕmĕrin tĕnd bekonjĕmi na,
ĉ' ĕsht i pĭono shĕjtĕrĭ.
Mbrezja jote art nd' ata,
ĉĕ vĕllemĕn bĕnjĕn tĕnde 5
si mbi dhĕ ndĕ qĭell, ku gjĕnde.

Ti nga dita bukĕn neve,
kuj na lipset, via, dĕrgo;
se dĕtoret na ndĕleve,
si na tĭerve, o Zot, buthto. 10
Mos na le ndĕ tendaqjona
e nga keqat lefterona. Amin.

Agĕzuash, o Ti Marĭ,
ĉĕ hariste pĭono jĕ;
inĕ Zot me tij rrĭ,
se mbi grāt' i pate hjĕ.
Ti e bekuarĕ, e bekĕarĕ qot 5
karpo it, Krishti ĩnĕ Zot.

O Theosit shĕjte Jĕm,
prĕ na gji[th] pĭono ftes,
pĭot me lip e lot e nĕm,
Zotin tĕn ti parkales, 10
si ndĕ vĕdeqe edhĕ nani,
se tĕ vinjĕmi, o Zonj', atĭ.

Thuhet dhjĕt hĕrĕ e, kĕrĕ serposen, kĕndonet:
'Dokse paftĕ ...' *me ata kĕndimeza thĕna*
pĕrpara.

II. Tek i diti mistkos hareje, tue thĕnĕ njĕ
'Tata ĩnĕ' e dhjet 'Agĕzuash o Ti, Marĭ', oreksionjĕmi
porsi Virgjĕra Shĕjte, kĕrĕ gjegji se S[hĕn] Llizabeta
ish me barr, u nis njinje e vate tĕ m' e
ĉoj tek shpia e saj, ku mĕnoj tre muoj me tĕ.
Tata ĩnĕ ... - Agĕzuash ...

III. Tek i treti mistkos hareje ... oreksionjĕmi porsi,
arvuarĕ moti tĕ zdirgjej, Mĕria Virgjĕrĕ u
zdorgjĕ te hora e Betĕllemit e polli ndĕ mjeznat
Zotin Krisht', anamesa di Katrĕmbve ndĕ
njĕ grashtĕ.

IV. Tek i katri mistkos hareje ... oreksionjĕmi
porsi S[hĕn Mĕria] Virgjĕrĕ, tet dit pra ĉ' u kish lerĕ,
solli Krishtin tĕn Zot ndĕ Qish, e m' e vĕ ndĕ
llĕrĕ tĕ pjakut Zimeon.

V. Tek i pesmi mistkos hareje ... oreksionjëmi pors
Mëria Virgjërë zbori të Birin, e m' e kërkoi
prë trī dit, e tek e treta e gjeti ndë Qish
anamesa daskalëve, me cilëtë pjot me urtëri
fjitij, po me gjith se djalë ish dimbëdhjet vjeçi.

4. Mistkostë dhëmbimi

I. Tek i pari mistkos dhëmbimi, tue thënë një 'Tata
inë' e dhjet 'Agëzuash o Ti, Marī', oreksionjëmi
porsi Zoti Krishtë kūrë parkalesij te Kopshti
dërsiti gjak.

II. Tek i diti mistkos dhëmbimi ... oreksionjëmi
porsi Krishti qe ngrakūorë të rrahura te përkeqi
Pillat, e i qënë dhënë gjashtëmilë
gjashtëqind gjashtëdhjet e gjashtë kopanë.

III. Tek i treti mistkos dhëmbimi oreksionjëmi pors
lipsjari Zoti Krishtë qe kurōrturë me trishposore
gjëmbe.

IV. Tek i katri mistkos dhëmbimi oreksionjëmi pors
Zoti inë Krishti qe thënë se të vëdisij, e, se
t' i jipjin më madhe turp e dhëmbim, i vūnë mbi krah
drurin e mbëshomes Kriqe.

V. Tek i pesmi mistkos dhëmbimi oreksionjëmi pors
Krishti kūr' arvoi te mali të Kallvarit qe xheshër'
e gozhdjasurë ndë Kriqe me të ngurëta trīliga
gozhda, përpara të Jëms' e lekosurë.

5. Mistkostë doksorë

I. Tek i pari mistkos doksorë, tue thënë një 'Tata
inë' e dhjet 'Agëzuash o ti, Marī', oreksionjëmi
porsi inë Zot Krishti të tretën ditë pas asaj çë
vëdiqë u ngre nga varri trīnderëm e doksuarë
po të mos vëdisij më.

II. Tek i diti mistkos doksorë ... oreksionjëmi pors
Zoti Krisht katrëdhjet ditë pra çë dolli thamasmurë
nga varri hipi me madhe krëmte ndë
Parrajs, e m' e ruojin trīshëjta Jëm e Apostolit
gjith.

III. Tek i treti mistkos doksōr' oreksionjēmi porsī
Krishti, ulurē tek e djathta e të Jatit, dērgoi
Shpirtin e Shējt te shpia ku ishin Apostolit
bashkē me Shēn Mērīnē.

IV. Tek i katri mistkos doksōr' oreksionjēmi porsī
fōrmadhja Virgjērē Mēria dimbēdhjet vjet pra çē
Krishti mundi Vēdeqen shkoi nga kjo te
jetra gjēll e qe sjelurē nga Ēngjēlit shpirt
e kurmē ndē Parrajs.

V. Tek i pesmi e prasmi mistkos doksōr' oreksionjēmi
porsī Mēria Virgjērē nga i Biri qe kurōrme
Mbrezresh e gjithies, e doksen oreksionjēmi e gjith
Shējtēve.

6. K Ē N D I M E Z A

Ti gēzou, o Rregjērēsh,
çē jē Jēma e lipisīs,
ēmbēlēsia e gjellērīs.
Rregjērēsh, ti u gēzo.

Na me llōrē prē larta vēnē 5
e me faqe nga ti prjerra
thirrēmi: "Ndih, via, na të zbjerra,
nga dēludhi na leftēro".

Bila t' Evēsē sfanisore 10
ndē kētē zāl' i llargh dērguara,
merēngore, të luftuara
ligve rēnda, mos na le.

Ndē kētē llak pjono hjidhī,
pjote lip, thēlla dhēmbime,
lutmi vartha me shērtime 15
ndo çē e pashim një harē.

O Ndihsore madhe jona,
prīrē mbē nē skēllqemet sī
pjota gaz, harē, lipsī;
mos lēshona mjere ashtu. 20

E Karpoin tēnd fōrmādh
neve vartha, via, buthtoje,
Zotin Krishtë; prana lēshoje
gjalēmērin çē na mbānē kētu.

O ndë Virgjëra ti fānmira, 25
ti fōrmadhe, ti ghavnare,
ti më e bukur' e lipsjare,
vetëme dashurë qiellit ti.

Trëndafile kuqullore,
Ti, o Mëri madhe e prëlart, 30
mos dhuro të shpirti thart
rrjerë me kurm' e thirre ati.

7. LITONIA

Kyrie, Eleison. Christe, Eleison. Kyrie, eleison ...
Jat i qiellit, Theos; Bire, leftror' i dheut, Theos; Shpirt'
i Shëjt edhe Theos. Lipisī paçë prë na. Shëjtja
Trinitat, mbë një Theos. Lipisī paçë prë na.

Këndori 1. Shëjtja Mëri
Jëma të Theosit
Shëjtja Virgjër' e Virgjërave
Parkales prë na.

Gjindja 1. Jëma e Krishtit
Parkales prë na.

Këndori 2. Jëma e haristive
Jëma e thjëllmore
Jëma e trinderëme
Parkales prë na.

Gjindja 2. Jëma e pangarë - Parkales ...
Jëma e pafesme
Jëma përdashuri
Jëma e thamasive - Parkales ...
3. Jëma e Kriosorit - Parkales ...
4. Jëme e Lefterorit
Virgjëra prënoreme
Virgjëra doksimi - Parkales ...
Virgjëra tërkoleme - Parkales ...
5. Virgjëra fuqisore
Virgjëra lipsjare
Virgjëra besullore - Parkales ...
Justixes pasqira - Parkales ...

6. Throni urtëris
Priazma jōns harë
Nekue shpirtullore - Parkales ...

Gjindja 6. Nekue prënderore - Parkales ...

Këndori 7. Nekue prëdhivocjon'je
Mistkosme trëndafile
Fōrmadhja turr e Davdhit

Gjindja 7. Turr e bardhullore - Parkales ...
 Këndori 8. Shpia ārësoma
 Arka e madhjes Bes
 Dera gjër' e qiellit - Parkales ...
 Gjindja 8. Illë i menatjes - Parkales ...
 Këndori 9. Sëmürmëve shëndeta
 Rrëfuxhi i të ftesmëve
 Levromja e të lekosmëve - Parkales ...
 Gjindja 9. Ndhima e të Krështërve - Parkales ...
 Këndori 10. Rregjërësja e Ëngjëlve
 Patrëjarkve Mbrezore
 Rregjërësja e Profethive - Parkales ...
 Gjindja 10. Rregjërësh' e Apostolëvet
 Këndori 11. E Martërve Mbrezresh
 Rregjërësja e Skamallërve
 Rregjërësja e Virgjërave
 Gjindja 11. Rregjërësja e gjith Shëjtëve
 Këndori 12. Shën Mëria e Mīrvulīs
 Parkales prë na.
 Këndori Qëngj i Theosit çë dheut mbëkănë ndëlënë.
 Ndëles prë na buthto. Qëngj i Theosit ...
 Nga qielli, Zot, na gje. Qëngj i Theosit ... Lipsī
 buthto prë na.

8. VJERSHI

1. Parkales prë na, Shëjtja Mëri, Jëma e Mīrvulīs.
2. Po të mund kemi pjes ndë taksura çë na bëri Krishti.

9. Parkalemja

Jip neve, të parkalesmi, o Zoti Theos, shëndën të kurmit e të orekses, e, prë ndërë të S[hën] Mëries Virgjër' e Jëm të Mīrvulīs, të mund jemi leftruara këtu nga helëmet, e te gjella pāsosme të pushonjëmi anamesa hareve: prë Krishtin Zotin tēn'. Amin.

10. K Ë N K Ë Z Ë

Shëmëris Mjezgushtes

Kush ë kjo zonjë,
 çë vetëme vjënë?
 Si hënza e bukurë,
 si drit shkëllqënë.

Duket e zgjedhurë mbi ilëzit qielli, kuj m' i vrën faqen me rrëmb si dielli.	5
Kojllormë buthtonet si haraksia, prë kë harepset mbaru gjithia;	10
si llambarisën lughadh jështërë, ku të luftonjin rrin' òrë pr' òrë;	15
si ndjet kundrela mali te drita, me bōrë mbuluarë, kūrë dīhet dita.	20
Moj ju të xëni doni, kopile, çë jini lule mbë trëndafile,	
kush' është kī madh i rī shërbes, çë dhënë thamasurë lë ndë gjith pjes?	25
Kjo Zonjë hadhjarez është' ajo grua çë puoll Theosin me k' u lartua.	30
Ësht' ajo Vash ç' Evën ndërroi: ajo na thërti, kjo na shëroi.	35
Ajo Parrajsin neve mbulliti; kjo t' e hapij më mīr' e diti.	40
Ajo mbi njerzit mbjodhi mallkome; kjo trīmirash na mbjoi become.	

Nga gola e ulëkut me s̄an karmo na lefteroi, na nxuorë kjo.	45
Kjo të m̄irat çë pati dheu nga saji prëhërë na parashteu.	50
Na dha nj' anize te dejeti keqë ; te gremit udhën buthtoi të dreqë;	55
ndë vapa hjënë, dritën te nata, kūrë na kanosij zeze mbëkata.	60
Dorën na ndëjti te pila e thëllë; na mbjoi hariste ndë këtë gjëllë.	
Shihni nd' i toket kësaj namūrë: neve kjo deshi, zdimi çë kūrë.	65
Moj sa na bëri pather na bënë, ndo se t' e dūanë zëmrat ngë lënë.	70
Via, gjith i japmi zëmërat e tona, Jëm e thërresmi të jëtë jona.	75
Mos e harronjëmi prë m̄allë një hërë, prë gjith motin gjat e të gjerë.	80
Me në natën të rrjërë kjo; ditën si shoke na pātë ajo.	

Nd' ëndërra na dhët
nina të mira,
ndë gjëllë këshillet
na bët' dulira. 85

Na vjot pushimin
kjo zonjë ndë deqe,
pra na leftrot
nga madhja keqe. 90

11. D E L Ë M E R E Z A

çë jep një kurorë me lule S[hën] Mërīs.

Jetërë s' kam, fōrmadhe Zonjë,
të të siellë se këtë gjī;
zëen atena e fjturonjë
të t' e jap, o Shën Mērī,
e me tij ti pather mbaje,
prë namūrë lavose e çaje
e prë mot ti mos m' e le. 5

Lulesh vetëm një kurorë
prë zimion nani të siellë
e t' e vë me timen dōrë
nd' ata krie çë më se dīellë
ndë menat pa rē shkëllqen
o te mjezdita vjēnē
të buthtonjë më rrēm̄ba atje. 10

Monosaqesh tufa e liu,
trëndafile e lule bardha
çë ng' i zū, se voeza, shiu,
si i k̄a pjeshku, molla e dardha:
gjith sa munda u t'i mbjodha,
buzkuqe e lila zgjodha
e t' e ndreqa si është' ani. 15
20

Monosaqen, të më mbash
pather virgjër' e kopile,
solla tij, Trīshējte Vash,
edhe kuqen trëndafile,
të më mbjosh me pasitē
shpirti e kurmi, e me harē
të m' thërresh ku, Zonjë, rrī ti. 25

Atë s' munda, Zonj', u tij
se të bënja, bëj ti mua, 30
çë jë dejt'i nga pat vij
neve varth, fanmiri krua,
ujt' e kuji na shërôn,
si me dhënë qiellin ndërrôn
e ng' na lë të mjere ashtu. 35

Ti m' rrazbis ligun noërë
çë ndë keqë më gropsoi
e të buten paravërë
më skotisi e më perndoi.
Ti mbësom të zbjerren udh, 40
ti rrëmbem nga ki dëlūdh,
mos më le ndë lip këtu.

Gjith mallet dheu m' i nxirë,
vet namūrë qīelli dërgom.
Bën të rrī pather dulirë 45
u me shpirt e të të thom:
O! Mbrezore, ndë m' thërret
teku jë, zëmërën e pret
e ngë do më ndë këtë

të dhuronjë lipsūome llak, 50
çë, ndë zëen kopile kam,
nje m' e bënë ftesve pjak,
e ndë liga pather jam.
Dua të vinjë tek është' ambnia,
tek' është gazi, e ku hjidhia 55
së tramaksën shpirtrat më.

Ndë këto dushqe, ndë këto pila,
teku rūonj' u mjëra dele,
ndo, me nd' dōrë një tuf me lila,
të këndonjë ndonjë kangjele, 60
te Parrajsi, ku je, thirre,
prë të mīrë, o Virgjërë, mirre,
te ki tröllë mos e lësho;

e me të edhe shpirtin tim,
ndo t' pëllqenë, te throni lārt, 65
ku shkëllqën si shkeptim
madhe e gjat, e ku e thārt
ngë m' nditet më gjella,
se m' e shkonjë ndër llaka thella.
Zonjë, sa lipinjë më dërgo! 70

12. K Ë N D I M E Z Ë

Alighorī mbi delezën të zbjerr

Mbjidhe, Zot, se nani vjënë
ajo delez çë t' u zbuorë,
ruaje mīrë ndë kojlluorë,
nd' është' ajo, çë jotja qe.

Shih ndo faqja i shkëllqënë 5
me të moçëmen ambnī,
njihe mīrë ndë bāllë e sī,
nd' ështëë si ish, nani edhe.

Rā mbë dīrë të lartit qīell,
mē nēng' ështëë si qe ahīera. 10
Pjot me liga, tas e mīera
njohu ani të mīrën bes.

Merēngore ballin sīell,
porë me thelle një lavom;
moj thërret, dhēmburë: "Shērom 15
gjith të bērat time ftes!".

Qe xarrisurë, moj rrēmbeje
prë lipsī nga thelli grem,
përse ani lipën ndëlem,
pjono lip e lot ajo. 20

Via, ndëleje, o Zot, ndëleje,
harro gjith bēnat e keqe.
Laje ti, pastroje, ndreqe,
me të tjera e ndimëro.

13. K Ë N K Ë Z Ë

O dulira e fanmira
ndë gjith grā çë pati dheu.
Pjot me bes e pāftes
iti amūrë qiellin rrēmbeu.

Nga mbi rē prire mbë nē 5
një të ruome lipsjare;
ruoj ku vemi, ruoj ku jemi
ndë kētë dhe të ghonovare.

Me mbëkat, si drunjë të that,
rrimi prej zjarrit i zī. 10
Ti na rrëmbe, mos na le
se të bënemi si hī.

Vartha e zeza, jo të leza
vemi na si guri ndëñë,
ndo na lë e na përzë 15
dora jote e së na ngrëñë

se të vinjëmi, se të hinjëmi
te parrajsi me harë.
Ti na mirr, ti na thirr,
po me tënde pasitë. 20

Ngë na jep më kī djep
trōlli se shërtima e lot,
ku façonjëmi, ku do ruonjëmi,
por me dëme është' i pjot.

Kequllore, zezullore 25
është' e thelle filaqia
ku, ndo mjera na zë hera,
ikën gazi e vjen hjidhia.

14. K Ë N D I M E Z

Shën Mëris Dhëmbosome

Ndëñë një dhafnëze hjesore,
prej një lipmi qeperis,
S[hën] Mëria vate u kumbis,
po me zëmërë të helmore:
ture shtunë shërtim nga gjiri, 5
vlllepet qaj çë pat' i Biri.

Rrij kundrela gjërit dëtë,
çë suvalat shtrushllome
çaj mbë shūrë e trëmbosome
gjindën bëj çë rrij ndë jëtë: 10
porsa dejti llastimisej,
zëmëra mjerës bën e i grisej.

Atje prănë mburoj një krua,
ku pra lotet saj arrunë
e me ujet bashkë u vünë, 15
aqë sa bëtin një përrua,

çë ftoj malin të qaj
prë lipsi me tijin vaj.

Moj nga trolli ndonjë menat
s' qe e luturë natjes veza, 20
si ato lot, çë sīt' e zeza
shtünë të Virgjërës ndë gjat
mot çë qe, si dheu priti
ato lot e m' i lëpiti.

Shpirtogjällë, dhendhro e gūrë 25
mbajin hapta vesht' e sītë
po të gjegjëin vajtitë,
çë me zëmërë të sëmūrë
e me faqe verdhsūrë
thoj prë helëmin madh çë muorë 30

S[hën] Mëria; qajin edhe.
Thoj: "Fōrmadh, nga larti qīell,
rrëmbësōrë e bukurë dīell,
ndë shërtime m' u përgje!
Si ng' u erre, kūrë vēdiqë 35
kush të bëri, mjerë, ndë Kriqë?

Ti m' u erre, u mīrë e pē,
e gjithia tas u tremaks;
pisa e qīelli u petaks,
hënza shehu faqen rē, 40
qajti lumi, qajti kroi,
e mua zëmëra nëng gjëmoi?

Jo, se mjera m' u skotis
e m' e zū tas merëngia!
Aqë e marr qe nga lipsia 45
sa të disij rrij e ngë dis,
moj ndë gjëll qëndroi prë më
vllep dhuronjë e jo më gjë.

Zëmëra ime, bërë si brima
prë një lip i gjat e i thëll, 50
nga menatja ndë këtë gjëll
dritën pā se nga perndima
vate e më varthes ng' i vjënë,
bardhullorë ng' i shkëllqënë.

Më shpëllqënë poka se rronjë 55
se të qanjë birin çë zbora?
se më loset porë si bora

ndë gjī zëmëra, nd' e kulëtonjë?
Tas e zborra e më s' e kam,
sa nga helëmi zdī ku jam. 60

Popo, Bīrë! si t' e lëshonjë
kët këshīll çë vë m' përpara
porsa lig dhurove e shara
nga Judhīt'? U së mund rronjë!
Moj, ndo rronjë, kam pather qanjë,
njërë çë sītë prë lot i thanjë. 65

Ato faqe bukurëza
s' mund më spaven mua nga sīu,
ku m' e mbuolli Zoti e biu
një harist theosore. Rrëza,
popo! qe njinje e prërë
ndë më trimen paravërë". 70

Jona Mëmë, një lot prë nē
shtīrë ng' ato çë mündnjën aqë;
me mbëkata rrimi kaqë
të mbuluora, sa, ndo rē
ngë na vë ti lipsjare,
po sa qiellin shohmi fare. 75

Me një lot një parkales
ti dërgo Birit çë qānë,
e ajo lot nd' ellpiz na mbānë
se t' Parrajsit jemi pjēs.
Trūona, Jëm, nd' oreks mba
si edhe bilë të jemi na. 80

15. K Ë N K Ë Z Ë

S[hën] Mëris të sëmurmëve

Kam ndë zëe një mäll' i thëll,
mëma ime qiellsörë,
do t' e nxirënja e mosnjë dōrë
çova tas të m' e shëroj.

Hiri mbrënda parën hërë 5
pjes nga vesht' e pjes nga sīt:
gjakun mundi, eshtrat, nevrit:
mbaru arvoi ku desh t' arvoj.

Gjeti zëmërën e m' e lidhi,
çoi oreksën e m' e vodhi, 10
mori ligjën e m' e zdrodhi,
sa këshilli m' u çotjas.

Ç' aso herje u te jeta
nëng e pata një pushim:
jam te zjarri, jam ndë brim, 15
u vet'hënë ng' e dī kuj gjas.

Tej, këtej si fjamurë vete,
nëng qëndronjë ndë një shërbes;
vete e vinjë, e pra çë pres,
çë të dua, nëng e ndilgonjë. 20

Nëng e ndienjë ndo llavurë jam,
ndo ndë gjëll' e mistkosime
më xarrisët jeta ime,
ndo tek ajri fjuturonjë.

Shtrushi lumve më tramaksën, 25
gjakun piksën shkeptima,
më taraksën bumbullima,
thirma e dejtës më shtrëmbon.

Natën e ditën kam nodhī,
proth ngë marr te ndonjë vend, 30
jam i nëmur, jam skutjend,
gjindja gjith më trëmbson.

Shtridha bare e m' i dëthita
po se t' ishin mua jatrī;
ku, se mbjatu më hjidhī 35
bën e shtura e keq më jam.

Prita motin, ellpizōrë,
të m' shëroj e moti arvoi.
Moj, si erdhi, spavu e shkoi,
e shëndënë si kishnja kam. 40

Njoj, nani dhezur të solla
trī qērī me zëe mbë mäll:
gjegjëm, o Jëm, e një sinjäll
se më ndiejte m' e buthto.

U t' e thom si ndallanishja, 45
çë mbi dejtës fjuturon.
Kūr' e lodhure kërkon
më fuqī e s' kã ajo

e një fuqī po ligullore
posht' e tillqën mjērë mbi dētë, 50
bie e zeza e rūonë ndë jētë
se nëng është ndihëm prë të.

Nd' atë lipse madhe madhe
vetme lēnë, pendat skotisën
mb' uj prë pak; mbīturë, spovisën. 55
Shoket vënë, çë qēnë me atë.

Dallanishja si nd' at mot
mund thërritij ndih njeriu,
ashtu mua ndë zēmërë biu
një këshillë: po të t'e thom 60

lipsen time, e kam ellpize
se ti, Jëm, çë zēen më sheh,
rūonë sēmundën e m' e njeh
e më dërgon prasmen shërom.

Ndo m' e luta, këtë hērë, 65
Mëma ime, kush e thot?
Aqë e kam zēmërën të pjot
me dishrome, sa ng' e thash

ndonjë hērë o mund e thom:
më se ujtë dheu i thāt, 70
më se i urti do ndonāt,
se stoli lutën një vash.

Po si gruaja ç' është me barr
dishron një djalë i mīrë,
lutinj u këtë pjaxhīrë 75
e nga ti lipsjare e pres.

Sa më zgjidhën këtë nënje,
sa m' shëron këtë lavom,
trashigonjë ndë gjëll pushom,
ndë dūar tënde kam të des. 80

16. K Ë N K Ë Z Ë

Ju njerz çë harruora
pushoni te dheu,
kuj zëmërat lënguora
tas jeta rrëmbeu,

ndo doni hajdhi, ndo lutni harē, trīlarten Mērī thërritni mbi dhē.	5
Ndë lipe levrom, ndë liga dhurim, ndë thimeza vulom, jep gaze mbë shërtim.	10
Ndo lutni, ndo doni te jeta lipsī, haristë ndo dishroni, thërritni: "O Marī!".	15
Kjo me namūrē na mbjōn' e pjaxhīrē, kjo pa dhëmbūrē na mbān e dulīrē.	20
Të birin e jëma me mē namurī së lutën ndë mbrëma t' e shoh prë ndë shpī.	
Marīnë na doksomi me zëmëra mbë malle, thërresmi, via, thomi ndë lodra, ndë valle:	25
"Marī, jona Mëm, Marī, jona harē, Marīnë gjith prë Jëm do të kēmi mbi dhē".	30
Me tij na te gjella ndo rronjëmi një dit, ndër llaka të thella prë mot e prë vit,	35
na duket e ëmbëlë si krëhri i mjalit te labrëth' i vogëlë prë prothën të djalit.	40
Ndo fjëmi, ndo rrimi, shërbenjëmi o pushonjëmi,	

ndo hami, ndo pimi,
ndo qanjëmi o shërtonjëmi,

po gjith me Marīnë 45
na vete më dreqë:
na mādhen hajdhinë,
na nxierë nga të keqë.

Mbëkatëve na thërret,
të mira na dërgon, 50
te deqja na pret,
te gjella na shokon.

Djallin e përmisën
te pisa të rrjerë,
lipsjare haristën 55
nga mot e nga hërë.

Ndo domi hajdhī,
ndo lutmi harē,
trīlarten Marī
thërresmi mbi dhe. 60

SERPOSMA

FRANCESCO ANTONIO SANTORI

ROSARIO
DELLA BEATA VERGINE MARIA
DEL BUON CONSIGLIO

Scritto in lingua albanese per poter essere cantato
nel suo giorno, come anche nelle altre festività che ricorrono
nell'anno in onore della Regina degli Angeli
che ebbe la compassione di venire col popolo albanese
dalla Grecia in Italia.

Stampato per servizio e devozione
di Frate Antonio [Santori] da Santa Caterina Albanese,
monaco dei Riformati di Calabria.

COSENZA
1849

1. J. M. J.

Ascoltami, o Signore e per pietà soccorrimi,
alzati e da vicino osserva il mio bisogno.
Gloria abbiano il Padre e il Figlio,
gloria e onore anche lo Spirito benigno,
come fu nei tempi remoti sia anche adesso; 5
come non ebbe principio così mai abbia fine.

2. CANZONCINA

Maria, madre grande di grazia,
fiume abbondante di pietà,
scampaci nel momento della morte
e liberaci dal nemico.

Per sempre sia gloria a te, 5
Signore, nato dalla Vergine;
e con te sia glorificato il Padre
e lo Spirito Santo benedetto.

A te, o Maria,
offro questo Rosario. 10
Tu accoglilo con gioia,
dispensami ogni bene.

Altro io non sospiro
se non che da te attendo
che mi faccia trovare presso Dio 15
il perdono per lo spirito.

3. Misteri gaudiosi

1. Nel primo mistero gaudioso, recitando un Padre Nostro
e dieci Ave Maria, contempliamo
come la santa Vergine fu salutata dall' Angelo
Gabriele, che le annunciò che avrebbe dovuto concepire
per grazia e partorire Gesù Cristo.

a. Padre nostro che sei nei cieli,
benediciamo il tuo nome,
ricolmo di santità.
Venga il tuo regno tra coloro
che fanno la tua volontà 5
come in terra così in cielo ove dimori.

Tu ogni giorno a noi il pane
necessario, deh, mandaci.
Mostra d'averci rimesso i debiti,
come noi al prossimo, Signore. 10
Non abbandonarci nella tentazione
e liberaci dal male. Amen.

b. Ave, Maria,
piena di grazia,
il Signore è con te,
perché fra le donne gli sei gradita.
Benedetta tu e benedetto 5
sia il tuo frutto, Cristo nostro Signore.

O santa Madre di Dio,
per noi tutti peccatori,
pieni di lutti e lacrime e maledizioni,
prega tu, Regina, il Signore, 10
come nell'ora della morte anche adesso,
affinché veniamo a raggiungerti.

*Si dice dieci volte e al termine si canta:
"Gloria abbia..." con le canzoncine
su riportate.*

2. Nel secondo mistero gaudioso, recitando un Padre Nostro
e dieci Ave Maria, contempliamo
come la Santa Vergine, quando seppe che Santa Elisabetta
era incinta, subito partì e andò
a visitarla nella sua casa, dove con lei rimase tre mesi.
Padre nostro... Ave, Maria

3. Nel terzo mistero gaudioso... contempliamo come,
giunto il tempo di partorire, Maria Vergine
partorì nella città di Betlemme e generò a mezzanotte
Gesù Cristo, tra due bestie
in una mangiatoria.

4. Nel quarto mistero gaudioso... contempliamo
come la Santa Vergine, otto giorni dopo la nascita,
portò Gesù nel Tempio e lo pose tra le braccia
del vecchio Simeone.

5. Nel quinto mistero gaudioso... contempliamo come
Maria Vergine smarri il Figlio e lo cercò
per tre giorni e il terzo lo trovò nel Tempio
tra i dottori, con i quali parlava
pieno di sapienza, pur essendo un bambino di dodici anni.

4. Misteri dolorosi

1. Nel primo mistero doloroso, recitando un Padre nostro e dieci Ave Maria, contempliamo come Gesù Cristo, mentre pregava nell'orto, sudò sangue.

2. Nel secondo mistero doloroso... contempliamo come Cristo fu caricato di percosse nel pretorio del perfido Pilato e gli furono inferti seimilaseicentosessantasei colpi.

3. Nel terzo mistero doloroso... contempliamo come il pietoso Signore Gesù fu coronato di pungentissime spine.

4. Nel quarto mistero doloroso... contempliamo come Gesù fu condannato a morte e, per dargli maggior vergogna e dolore, lo caricarono del legno della pesante Croce.

5. Nel quinto mistero doloroso... contempliamo come Cristo, giunto sul monte del Calvario, fu spogliato e inchiodato in Croce con duri e scellerati chiodi, in presenza della Madre addolorata.

5. Misteri gloriosi

1. Nel primo mistero glorioso, recitando un Padre nostro e dieci Ave Maria, contempliamo come Gesù Cristo il terzo giorno dopo la morte risorse venerando e glorioso dal sepolcro per non più morire.

2. Nel secondo mistero glorioso... contempliamo come Gesù Cristo, quaranta giorni dopo essere mirabilmente risorto dal sepolcro, in presenza della santissima Madre e di tutti gli Apostoli salì solennemente in Paradiso.

3. Nel terzo mistero glorioso... contempliamo come Cristo, seduto alla destra del Padre, mandò lo Spirito Santo nella casa dove dimoravano gli Apostoli con la Madonna.

4. Nel quarto mistero glorioso... contempliamo come la venerabile Vergine Maria, dodici anni dopo

che Cristo ebbe vinta la morte, passò da questa
all'altra vita, portata dagli Angeli
in corpo e spirito in Paradiso.

5. Nel quinto mistero glorioso... contempliamo
come Maria Vergine fu dal Figlio incoronata
Regina dell'universo, e contempliamo insieme la gloria
di tutti i Santi.

6. CANZONCINA

Rallegrati, o Regina,
madre della pietà,
dolcezza della vita.
O Regina, rallegrati.

Con le mani protese 5
e il viso a te rivolto
imploriamo: "Soccorrici, siam perse,
salvacì dal diluvio".

Noi non abbandonare, 10
figlie d'Eva infelice, relegate
in remota contrada, combattute
da mali molesti che ci affliggono.

In questa valle d'angoscia, 15
di lutto e tormenti,
derelitte aneliamo
ad una gioia soltanto.

O Madre Ausiliatrice, 20
i tuoi splendidi occhi a noi volgi
lieti, compassionevoli, gioiosi;
non lasciarci in tale miseria.

E il tuo frutto sublime, Gesù Cristo,
mostralo a noi desolate,
poi allenta la fune
che qui ci tiene avvinte.

O tu beata tra le vergini, 25
tu augusta, maestosa,
tu più bella e pietosa,
unica amata dal cielo,

rosa rosseggiante, o Maria,
grande ed eccelsa, non fare
che l'anima mia tra amarezze
resti col corpo. A te chiamala.

30

7. LITANIE

Kyrie, eleison, Christe, eleison. Kyrie, eleison...
Padre celeste, Dio ; Figlio, Salvatore del mondo, Dio ; Spirito
Santo, Dio. Abbi pietà di noi. Santa Trinità,
unico Dio. Abbi pietà di noi.

Cantore 1. Santa Maria

Madre di Dio

Santa Vergine delle vergini

Prega per noi

Popolo 1 Madre di Cristo

Prega per noi

Cantore 2. Madre delle grazie

Madre purissima

Madre castissima

Prega per noi

Popolo 2. Madre inviolata – Prega...

Madre intemerata

Madre del perfetto amore

Madre dei miracoli – Prega...

3. Madre del Creatore – Prega

4. Madre del Salvatore

Vergine prudentissima

Vergine gloriosa - Prega

Vergine degna di lode – Prega

5. Vergine potente

Vergine clemente

Vergine fedele – Prega

Specchio di giustizia – Prega

6. Sede della sapienza

Causa della nostra letizia

Tempio dello Spirito santo - Prega

Popolo 6. Tabernacolo dell'eterna gloria - Prega

Cantore 7. Dimora tutta consacrata a Dio

Rosa mistica

Maestosa torre di Davide

Popolo. 7 Torre d'avorio

Cantore 8. Casa d'oro

Arca della grande alleanza

Ampia porta del cielo – Prega

Popolo 8. Stella del mattino – Prega

Cantore 9. Salute degli infermi

Rifugio dei peccatori
Consolatrice degli afflitti – Preghiera

Popolo 9. Aiuto dei Cristiani – preghiera

Cantore 10. Regina degli Angeli
Regina dei Patriarchi
Regina dei profeti – Preghiera

Popolo 10. Regina degli Apostoli

Cantore 11. Regina dei Martiri
Regina dei veri cristiani
Regina delle Vergini

Popolo 11. Regina di tutti i Santi

Cantore 12. Santa Maria del Buon Consiglio
Preghiera per noi

Cantore Agnello di Dio, che togli i peccati del mondo.
Mostrati a noi propizio. Agnello di Dio...
Dal cielo visitaci, Signore. Agnello di Dio... Abbi
pietà di noi.

8. VERSETTO

Preghiera per noi, Santa Maria, Madre del Buon Consiglio,
affinché siamo fatti degni delle promesse di Cristo.

9. Preghiera

Concedici, te ne preghiamo, o Signore Dio, la salute
del corpo e della mente, e per amore di Santa Maria
Vergine e Madre del Buon Consiglio, fa' che siamo liberati
qui dalle afflizioni e nella vita eterna riposiamo tra le gioie: per Cristo
Nostro Signore. Amen.

10. CANZONCINA alla Madonna Assunta

Chi è la Regina
che avanza da sola?
Bella come la luna,
rifulge qual fascio di luce.

Sembra eletta 5
più delle stelle del cielo,
a cui, come i raggi del sole,
il lume scolora.

Rosseggiante si mostra 10
come l'aurora

per cui dappertutto
si rallegra il creato;

come luccica
campo di battaglia
dove sono sul punto
di dare inizio allo scontro; 15

come, coperto di neve,
il monte si mostra
in piena luce
allo spuntare del giorno. 20

Ma voi volete
sapere, o ragazze,
che siete rose
tra i fiori,

cos'è mai questa grande
novità
che lascia la terra
stupita in ogni sua parte? 25

Questa bella Signora
è la donna
che Dio generò
con lui elevandosi. 30

È la fanciulla che il posto
assunse di Eva:
quella ci uccise,
costei ci risana. 35

Quella del cielo le porte
a noi chiuse;
questa seppe
aprirle ancor meglio. 40

Quella sugli uomini
bestemmie adunò;
costei ci fece ricolmi
di fauste benedizioni.

A liberarci fu lei
col suo frutto,
ad estrarci
dalla gola del lupo. 45

Lei i beni ci porse dal mondo grazie al grembo fecondo ottenuti.	50
Nel mare ostile ci offrì navicella sicura; fu lei nel dirupo a mostrarci la via da seguire;	55
lei, ombra nell'afa, lei, luce nell'orrida notte, mentre incombeva su noi la minaccia del nero peccato.	60
La mano ci porse in fitta boscaglia, di grazie colmandoci in terra.	
Vedete se a lei spetta amore; lei amore ci porse ab aeterno.	65
Ciò che ci ha fatto continua a farcelo sempre, se non tralasciano i cuori di amarla.	70
Via, tutti apriamole i cuori, chiamiamola Madre per esserle figli.	75
Non dimentichiamo di amarla una volta, per quanto il tempo si estenda.	80
Lei resti con noi nella notte; Eva avemmo di giorno compagna.	
Nei sogni immagini buone ci dia, nella vita	85

puri
ci renda i pensieri.

In morte il riposo assicurì
a noi la Regina, 90
dall'ira
di Dio ci preservi.

11. LA PASTORELLA

che offre alla Madonna una corona di fiori

Altro non ho da portarti
eccelsa Signora, che il cuore;
di qui levo l'anima in volo
per fartene dono.
Con te sempre tienila, 5
ferita e spezzata d'amore.
Mai più non lasciarla.

Un serto di fiori soltanto
per segno ti porgo, posandotelo
con la mia mano sul capo 10
più fulgente di sole che brilli
in terso mattino
o venga al meriggio
più lucidi raggi a mostrare.

Mazzetti di viole e di lino, 15
rose e candidi fiori, che asperse
rugiada, mai pioggia, quali hanno
il pesco, il melo ed il pero:
a più non posso ne ho colti,
rossi fiori di campo scegliendo 20
e gigli per farne corona.

La viola, perché tu mi tenga
sempre vergine e pura,
ti ho portato, santissima Vergine,
e la rosa fiammante, 25
perché mi ricolmi di grazie
l'anima e il corpo e con gioia
mi chiami, Signora, ove sei.

A me fa', Signora, quel che a te fare
nelle mie forze non era, 30
tu, mare da cui venne a noi
derelitti la fonte beata

di acqua sanante che in cielo
trasfigura la terra
e leva ogni nostra miseria. 35

Tu storna il maligno pensiero
che m'inabissa nel male
e la primavera soave
mi ottenebra e spegne.
Il cammino smarrito tu insegnami, 40
da questo diluvio tu scampami,
non mi lasciare nel lutto.

Togli ogni amore terreno,
mandami affetto celeste,
che sia nello spirito pura 45
per sempre e ti dica:
"Lassù se, Regina, mi chiami,
attira il mio cuore
e non volere che io soffra

in questa valle di lacrime 50
dove, se l'anima ho giovane,
la invecchia il peccato
e l'inviluppa nel male.
Anelo al tuo trono sereno,
ridente, ove l'anima 55
non teme il dolore.

Se per le macchie ed i boschi, ove misera
meno al pascolo il gregge,
qualche canto ti intono porgendo
un mazzetto di gigli, 60
nel cielo, ove sei, chiama il cuore;
per buono, o Vergine, prendilo;
non lasciarlo qui in basso,

e con esso il mio spirito accogli
gradito sul trono più alto, 65
ove splendi qual lampo
abbagliante, ove amara,
come qui per le tetre vallate,
più non mi sembra la vita. Signora,
impetrami quel che ti chiedo. 70

12. CANZONCINA
Allegoria della pecorella smarrita

La pecorella smarrita
accogli, Signore,
che torna. Per tua
puoi ravvisarla al colore.

Vedi se il viso le splende, 5
come un tempo, sereno;
vedi se gli occhi e la fronte
non sono cambiati.

È incorsa nell'ira del cielo,
più com'era non è. 10
Oppressa dai mali, ridotta in miseria,
ora apprezza la fede.

Porta afflitta la fronte, segnata
da piaga profonda.
Dolorante ti grida: "Cancella 15
le colpe commesse!".

Sprofondata in dirupo,
tu risollevala in alto.
Tra funebri pianti clemenza
ti implora. 20

Perdona, Signore, perdona
i turpi suoi atti.
Puliscila, lavala, adornala, ponila
insieme alle altre.

13. CANZONCINA

O pura e beata,
fra tutte le donne che ebbe la terra.
Fedele e innocente, il tuo amore
il cielo ha incantato.

E la dalle nubi a noi volgi 5
uno sguardo pietoso.
Tu guarda la meta e le insidie
dell'esule viaggio.

Ci lascia il peccato qual arida legna
al fuoco accostata. 10

Dal rischio tu scampaci
di ritrovarci arsa cenere.

Derelitte, dolenti, qual pietra
coliamo a picco gravate,
se, ostile, ci sprezza 15
la tua mano e in soccorso

non viene, a portarci
in Paradiso festanti.
Tu levaci, chiamaci 20
con la tua grazia.

Non ci dà questa culla terrena
che pianti e sospiri.
Dovunque lo sguardo si affacci,
non scorge che guasti.

Orribile, cupo 25
è il carcere fondo, ove ognuno,
se l'ora lo coglie funesta,
dispera.

14. CANZONCINA alla Madonna Addolorata

Sotto i rami d'un lauro, vicino
a un funereo cipresso,
con il cuore spezzato
Maria s'accasciò. Tra sospiri
e singhiozzi piangeva le pene 5
del Figlio.

Di fronte era il mare che l'onde
sonore sul lido frangeva,
paura incutendo alla gente
nel mondo: 10
il lamento del mare alla misera
il cuore struggeva.

Il pianto fin dentro una fonte le scorse
che accosto sgorgava.
Confuso con l'acqua, 15
in rivo si volse
che il monte invitava ad aggiungere gemiti
pietosi alla nenia di lei.

Mai terra riarsa al mattino sognò la rugiada notturna, come il suolo le lacrime a lungo versate dagli occhi innocenti abbruniti e con delizia le accolse.	20
Bestie, piante e macigni fremevano onde cogliere i funebri accenti che per lo strazio subito con cuore angosciato e pallido volto diceva	25 30
Maria, e piangevano anch'essi. Diceva: "Dal cielo, maestoso sole che irradi stupendo, rispondi ai sospiri! Come non t'oscurasti alla morte in croce del Dio che ti fece?	35
Sì, ti oscurasti, lo vidi. Allora tremò l'universo, l'Inferno ed il Cielo si scossero, mutò volto la luna nuova, piansero fiume e torrente e a me non tuonò dentro il cuore?	40
Anzi, mi si sconvolse e sconforto mi prese! Da pena fu colto da essere a rischio di morte, ma resse in vita soltanto per altro dolore soffrire.	45
Il mio cuore, ghiacciato per lutto funesto, la luce vide avviarsi al tramonto al mattino. Più al derelitto non giunge né più gli risplende.	50
Mi spiace se vivo per piangere il Figlio perduto? se il cuore qual neve si scioglie al ricordo nel petto? L'ho perso, non è più con me, non so, dal dolore, il luogo ove sono.	55 60

Ah, Figlio! Come stornare il pensiero
che sempre i mali e le offese
mi porge dagli empi a te inflitte
ed a morte mi accosta?
Vivo, se vivo, di pianto 65
fino a seccare i miei occhi.

Le tue gote belle non possono
dagli occhi sparirmi, ove grazia
celeste, diffusa 70
da Dio, germinò. La radice,
ahi, fu subito tronca
nella più rigogliosa stagione!''.

Madre nostra, per noi una lacrima versa
delle tue tanto potenti;
di peccati siam tanto gravati 75
che, se non ci presti
un pietoso riguardo,
il cielo per sempre ci è tolto.

Manda al Figlio che piangi una supplica
congiunta a una lacrima 80
che la speranza ravvivi
di entrare nel cielo.
Madre, intercedi, ricorda
che siamo tuoi figli.

15. CANZONCINA alla Madonna della Salute

Un morbo s'è infisso,
Madre celeste, nell'anima.
Volevo levarlo, eppure nessuno finora
sa porgere un qualche rimedio.

Dalle orecchie e dagli occhi dapprima 5
si insinuò;
vinse il sangue, i nervi, le ossa:
arrivò dove volle.

Il cuore scoperse e legò,
la mente rapì, 10
la ragione inceppò
sì da stordire il pensiero.

Da allora nel mondo
non ebbi riposo. Mi trovo
nel fuoco, nel ghiaccio, 15
non so a chi somiglio.

In moto perpetuo
come bandiera che sventola,
vado e vengo, non so 20
cosa aspetto, che voglio.

Ignoro se, folle, trascino
la vita
in arcano mistero,
se volo per l'aria.

Lo scroscio dei fiumi mi turba, 25
il lampo mi scora,
sgomento il tuono mi incute,
mi blocca il fragore del mare.

Il giorno detesto e la notte,
luogo non c'è che mi giovi, 30
son povero, sempre scontento,
mi atterrisce la gente.

Ho spremuto e succhiato
erbe a rimedio del male.
A che pro? Più dolore 35
hanno prodotto e sto peggio.

Se giunse il tempo sperato
del mio rifiorire,
giunse, certo, e passò e mi ritrovo 40
identico a prima.

Ecco, accesi tre ceri ti porto
con l'anima amante:
senti, Madre, e un segnale mi manda
che m'hai ascoltato.

Qual rondine a te mi rivolgo 45
che vola sul mare.
Quando stanca ricerca la forza,
ma forza non ha

e malvagio potere la trae
giù nell'acqua, 50
la misera cade, convinta che al mondo
non sia chi soccorra.

Sola lasciata nel rischio
estremo, le penne dibatte
sull'onda, per poi sprofondare. Van via
le compagne che furon con lei. 55

Come la rondine, l'uomo
aiuto potrebbe invocare.
Così nel cuore mi è sorta
un'idea: raccontarti 60

il mio bisogno, sperando che tu,
Madre, cui l'anima è nota,
intenda il mio morbo e mi accordi
la guarigione finale.

Se l'ho bramata, stavolta
chi, Madre, può dirlo? 65
Le brame ardenti che affollano
il petto son cosa che dire

nessuno, me incluso, potrebbe: l'anelo
più che arida terra la pioggia, 70
più che sapiente la fama
o giovane splendide vesti.

Come la donna gestante
desidera bello il bambino,
ti chiedo questo favore, 75
da te pietosa lo aspetto.

Appena il nodo mi sciogli
e la piaga risani, io mi godo
serena la vita per spegnermi
poi tra le tue braccia. 80

16. CANZONCINA

Voi uomini cui ha predato
i cuori languenti la vita
e che derelitti nel mondo
giacete,

se al gaudio anelate, 5
se gioia chiedete,
l'eccelsa Maria
in terra invocate.

Nel lutto sollievo, nei mali pazienza, nell'apatia volontà, nei sospiri dà gioie.	10
Se forte bramate al mondo pietà, se grazia cercate, invocate: "O Maria!".	15
Costei ci ricolma d'amore e piacere, lei senza dolore ci tiene e sereni.	20
Con ansia maggiore la madre non spera veder rincasare il figlio la sera.	
Maria esaltiamo col cuore infiammato, gridiamo, diciamo in danze e carole:	25
"Maria, madre nostra, Maria, nostra gioia, Maria per Madre al mondo vogliamo".	30
Se al mondo con te un giorno viviamo o in valli profonde per anni lunghissimi,	35
la vita ci è dolce qual favo di miele posato a rimedio sul labbro del bimbo.	40
Se stiamo o dormiamo, in pausa e lavoro, si mangi o si beva, si pianga o sospiri,	
sì, tutto con lei più dritto procede:	45

ci accresce la gioia,
dai mali ci leva.

Le colpe ci monda,
i beni ci manda,
in morte ci attende
per porgerci il cielo.

50

Il diavolo relega
laggiù nell'inferno,
pietosa dà grazie
in ogni momento.

55

Se gioia vogliamo,
letizia, tripudio,
l'eccelsa Maria
in terra invochiamo.

60

NOTE

Il materiale del "Rosario", diversamente disposto e opportunamente ritoccato, sarà inglobato dal Santori nell'opera successiva "Il Cristiano santificato".

1, 5. ndë] ndhë.

2, 3. mirr] mir.

3. II. barr] bar.

4. II. qe] hje].

4. II. 6666 colpi. Il Santori attinge la sensazionale notizia a una fantasiosa "Lettera dell'Orazione" ("l'unica vera lettera di Nostro Signore Gesù Cristo"), una cui copia sarebbe stata trovata nel Santo Sepolcro di Gerusalemme. La lettera, contenente presunte rivelazioni computative sulla Passione, ebbe larga diffusione per secoli.

5. IV. gjëll] gjëll.

5. IV. dodici anni dopo. Secondo il Variboba (v. 3882) l'Assunzione di Maria sarebbe avvenuta "venti e più anni" dopo la Resurrezione di Gesù.

6. 15. shërtime] zbërtime.

6. 17. Ndihsore] Ndiksore.

7, 34 e 35. turr] tur.

10, 8. rrëmb] rëmb.

10, 85. dhët] dhët.

11. 9. zimion. Dal greco *sēmeion* (*simion* in pronuncia moderna). Per il passaggio da *s* iniziale a *z* si noti che il Santori scrive nel *Cristiano santificato*, p. 79, Zatan per Satan.

11, 59. me nd' dorë një] ndo me dorë ndë. Ho emendato il testo.

14, 45. marr] mar.

15, 30. marr] mar.

15, 73. barr] bar.